

Ляшенко О. М. – слухач 6-го курсу
навчально-наукового інституту № 4
Національної академії внутрішніх справ

КРИМІНОГЕННА ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ ТА СПОСОБИ ЇЇ РОЗВ'ЯЗАННЯ

Боротьба зі злочинністю на всіх етапах розвитку суспільства є однією з найактуальніших проблем. Ускладнення криміногенної ситуації у продовж усього періоду існування України як незалежної держави є передусім перманентна економічна криза, що виявляється насамперед у непомірному зростанні цін на продукти харчування і промислові товари, а також безробіття, правовий нігілізм, беззаконня, падіння моральних устоїв тощо. Однак останнім часом особливою гостроти набула криза в духовно-моральній сфері, яка призвела до різкого зростання злочинів проти життя та здоров'я.

Існують проблеми, які заважають оптимізації криміногенної обстановки, а саме у злочинах пов'язаних з вибухами. Вибухотехнічна служба Національної поліції України наразі є провідним спеціалізованим формуванням у галузі здійснення робіт з пошуку, розрядження, транспортування і знешкодження вибухонебезпечних пристроїв і речовин, що використовуються в терористичних цілях та при вчиненні кримінальних правопорушень, а також здійснення техніко-криміналістичного забезпечення оглядів місць подій за фактами вибухів, резонансних пожеж, повідомлень про виявлення підозрілих, вибухонебезпечних предметів, загрозу вибуху.

У зв'язку з проведенням на території окремих районів Донецької та Луганської областей антитерористичної операції у незаконний обіг потрапила значна кількість боєприпасів, вибухових пристроїв та речовин, що суттєво вплинуло на стан криміногенної ситуації, пов'язаної з використанням вибухових матеріалів або таких, що їх нагадують.

За 2016 р. працівниками вибухотехнічних підрозділів Національної поліції під час виконання спеціальних вибухотехнічних робіт та проведення оперативно-профілактичних заходів було вилучено та знешкоджено 59 саморобних вибухових пристроїв, 503 кг вибухових речовин, 21 333 бойових припасів або їх частин, здійснено 1207 виїздів на

огляди місць подій за фактами отримання повідомлень про загрозу вибуху. Прийнято участь в оглядах місць подій за фактами: вибухів – 451, пожеж – 364, виявлення та вилучення вибухових матеріалів – 2800. Проведено 4906 профілактичних оглядів з питань вибухобезпеки, 976 занять з питань вибухопожежобезпеки з працівниками Національної поліції та цивільними особами. Загалом здійснено 11667 службових виїздів за напрямом діяльності.

Необхідно зазначити основні джерела розвитку даної проблематики. По-перше, проблема безперешкодного доступу до Інтернет-джерел з інформацією стосовно вибухових речовин, пристроїв та їх використання. Для вирішення зазначеної проблеми необхідно посилити вплив кіберполіції на Інтернет-джерела, які негативно впливають на запобігання окремих видів злочинності.

По-друге, збільшення обігу боєприпасів. На даний час на східній території України проходить антитерористична операція, яка призводить до великого обігу та розповсюдження боєприпасів не тільки в зоні АТО, а й в інших регіонах України. Виникає питання контролю та обліку їх на зазначеній території, що призводить до їх обігу. В той же час в протистоянні йде приклад експертної служби, а саме вибухотехнічних лабораторій до яких на дослідження надходять різні вибухові матеріали та пристрої, після чого знищуються, або зберігаються в територіальних відділах поліції до граничного терміну зберігання.

По-третє, необхідна профілактична робота на звільнених територіях східної України. Адже, відомо, що існують непоодинокі трагічні випадки серед мирного населення, такі як підриг під час сільськогосподарських робіт. Але треба зазначити, що порівняно з минулим роком профілактична робота з населенням та працівниками інших підрозділів також збільшилась втричі.

Вищезазначені проблеми це лише основні напрямки негативного розвитку злочинів пов'язаних з вибухами. Для зменшення їх кількості необхідна постійна превентивна діяльність, специфіка якої в кожному окремому випадку індивідуальна, але завжди має активний, випереджальний характер. Тож для ефективного запобігання необхідна постійна та об'єктивна оцінка обстановки та її прогнозування, в межах якої проводиться діяльність, спрямована на покращення криміногенної ситуації.